

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
Του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Επικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΣΕ ΚΙΝΟΥΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

REPRESENTATIONS OF DISABILITY ON CHILDREN'S ANIMATION

της
Αθηνάς Σεβδυνίδου

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται
στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
του Τ.Ε.Φ – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο
Πληροφορικής και Επικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της
ένταξης»

Η τριμελής επιτροπή:

1. ΖΩΗ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ – Δ.Π.Θ.
2. ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΙΟΣΣΕΣ
ΕΔΙΠ ΤΕΦ ΔΠΘ
3. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΑΛΑΝΤΟΜΟΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΤΔΕ ΔΠΘ

Κομοτηνή/Αθήνα
2019

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία γίνεται μια προσπάθεια εντοπισμού αναπαράστασης της αναπηρίας σε παιδικές σειρές και ταινίες animation. Αρχικά, προσδιορίζεται η έννοια της αναπηρίας σύμφωνα με τους επίσημους οργανισμούς και φορείς, όπως τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Διεθνή Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με αναπηρία του Ο.Η.Ε. Παράλληλα, αναφέρεται διεξοδικά ο τρόπος αντιμετώπισης των ατόμων με αναπηρίες από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, ενώ αναλύονται και τα επικρατέστερα μοντέλα προσέγγισης της αναπηρίας, ιατρικό και κοινωνικό. Στη συνέχεια παρουσιάζεται και επεξηγείται ο όρος των κοινωνικών αναπαραστάσεων και με ποιον τρόπο οδηγεί στην καλλιέργεια των στερεότυπων και των προκαταλήψεων σε σχέση πάντα με τα άτομα με αναπηρίες. Επισημαίνονται σύμφωνα με τη βιβλιογραφία τα στερεότυπα που αφορούν την αναπηρία, έτσι όπως αυτά προβάλλονται στον κινηματογράφο και ευρύτερα στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Σ' αυτό το σημείο γίνεται μια ποιοτική έρευνα ανάλυσης περιεχομένου που αφορά τα παιδικά κινούμενα σχέδια και τις παιδικές ταινίες για τον εντοπισμό της αναπηρίας, τις μορφές και τα στερεότυπα που προωθούνται για την αναπηρία στα παιδιά. Τέλος, εξετάζεται η κατανόηση και η αποδοχή της διαφορετικότητας, επομένως και της αναπηρίας ως μιας ακόμη ανθρώπινης κατάστασης.

Λέξεις κλειδιά: αναπηρία, κοινωνικό μοντέλο, ιατρικό μοντέλο, κοινωνική αναπαράσταση, στερεότυπα, κινηματογράφος, παιδικά κινούμενα σχέδια, παιδικές ταινίες (animation).

abstract

This case study is an effort to detect the portrayal of disability in children's series and animated movies. Primary, the term disability is determined in accordance with the official organization and sectors, such as the World Health Organization (WHO), the European Union (EU) and the International Convention on the rights of persons with disabilities of the United Nations. Alongside the former, the study thoroughly examines the way people with disabilities were treated way back in the antiquity up until the way they are treated nowadays, and that both in a medical and in a social manner. Thereupon, the study also presents and illustrates the term "social representations" and the way they lead in establishing stereotypes and prejudice always to what it

concerns people with disabilities. Attention is also brought based on the bibliography to the stereotypes related to disability and the way they are demonstrated at the cinema and the mass media in general. At this point a qualitative research analysing the content of children's animated series and movies is conducted with the purpose of locating the presence of disability, the norms and stereotypes promoted to children regarding to disabilities. Finally, the study examines the understanding and acceptance of differentiation and therefore of disability as one more of the human states.

key words: *disability, social model, medical model, social representation, stereotypes, cinema, children's series and children's animated movies*

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Αζίζι-Καλατζη Α., Ζώνιου-Σιδέρη Α., Βλάχου Α., (1996) *Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Δημιουργία και αντιμετώπιση*, ΥΠΕΠΘ: ΓΓΛΕ Αθήνα

Aina, O. E., & Cameron, P. A. (2011). Why does gender matter? Counteracting stereotypes with young children. *Dimensions of Early Childhood*, 39(3).

Alrichter, H. & Porsch, P., (2001). *Οι Εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Απόφαση του Συμβουλίου 93/136/ΕΟΚ,ΕΕ αριθ. L56 της 9/3/93, σελ.30

Αυγουλάς, Β., (2008). Προσέγγιση της αναπηρίας και των ΑμεΑ, μέσα από την θεώρηση Αρχαίων Ελλήνων διακριθέντων στα γράμματα, την τέχνη και τις επιστήμες. Στο Διεθνές Συνέδριο της

M.K.O. Δράσεις Αλληλεγγύης στη Μεσόγειο και τα Βαλκάνια, *Τα Άτομα με ειδικές Ανάγκες κατά την Αρχαία Περίοδο*, 10-11 Οκτωβρίου. Θάσος, 2008. Ανακτήθηκε από:<http://avgoulas.gr/index.php/arthra-rss/150-proseggisi-tis-anapirias-kai-ton-amea-mesa-aro-tin-theorisi-arxaion-ellinon-diakrithenton-sta-grammata-tin-texni-kai-tis-epistimes>

Bailey, K., Harris, St., J., Simpson S., (2014). Stammering and the Social Model of Disability: Challenge and Opportunity, 10th Oxford Dysfluency Conference, ODC 2014, 17 - 20 July, Oxford, United Kingdom

Barker, C. & Murray, S., (2013). Disabling post colonialism: global disability cultures and democratic criticism. In L.J. Davis (Ed.), *The Disability Studies Reader* (4th ed, pp. 61-73), Abingdon, London, New York: Routledge

Barnes, C., (1992). *Disabling Imagery and the Media: An Exploration of the Principles for Media Representations of Disabled People*. Halifax: British Council of Organisations of Disabled People and Ryburn Publishing

Barnes, C., (2011). Understanding Disability and the Importance of Design for All *Journal of Accessibility and Design for All* 1(1), 55-80

Βασιλειάδης, Γ. (2010). *Animation, Ιστορία και Αισθητική του Κινούμενου Σχεδίου*. Αθήνα: Αιγόκερως.

Berg C., R., (1990). Stereotyping in films in general and of the Hispanic in particular, *Howard Journal of Communications*, 2:3, 286-300, DOI:10.1080/10646179009359721

Berger, R. J. (2013). *Introducing disability studies*. Boulder^ eCO CO: Lynne Rienner Publishers.

Bidjiari A., F., (2011). Attitude and Social Representation *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 30, 1593 – 1597 <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.10.309>

Black, R., S., & Pretes, L., (2007). Victims and victors: Representation of physical disability on the silver screen. *Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*, 32(1), 66-83.

Blaska J. (2003), *Using Children's Literature to Learn about Disabilities and Illness*. Troy, NY: Educator's International Press.

Bordwell, D., & Thompson, K. (2005). David Bordwell's website on cinema. *The way hollywood tells it: story and style in modern movies*". *Atualizadoem*, 5.

Braidotti, R. (2004) Σημάδια θαύματος και ίχνη αμφιβολίας; Περί τερατολογίας και σωματοποιημένων διαφορών. Στο: Μακρυγιάννη, Δ. (2004). *Τα όρια του σώματος: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Νήσος, 161-177.

Braun, V., & Clarke, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology. Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.

Briant, E., Philo, G., Watson, N., (2011). *Bad News for Disabled People: How the newspapers are Reporting Disability*, Glasgow: University of Glasgow in association with Inclusion London

Byrd, E. K., & Elliott, T.R. (1985). Feature films and disability: A descriptive study. *Rehabilitation Psychology*, 30 (1), 47.

Byrd, E. K. (1989). A study of film depiction of specific characteristics of characters with disability in film. *Journal of Applied Rehabilitation Counseling*, 20, 43-44.

Coffey A. & Atkinson P. (1996), *Making sense of Qualitative Data. Complementary Research Strategies*, Thousand Oaks: Sage Publications.

Creswell, J.W.(2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα: Ίων/Έλλην.

Darke, P. A., (2004). The changing face of representations of disability. In Swain, J., Finkelstein, V., French, S, and Thomas, C.. (Eds.), *Disabling barriers, enabling environment* (pp. 100- 105), Second Edition, London, SAGE Publications Ltd.

Davis, L. J. (2016). *The disability studies reader*. Routledge.

Dowker, A. (2004). The treatment of disability in 19th and early 20th century in children's literature. *Disability Studies Quarterly*, 24(1). Διαθέσιμο στο: <http://dsq-sds.org/article/view/843/1018>.

Δραγώνα, Θ. (2007). Στερεότυπα και προκαταλήψεις. Κλειδιά και Αντικλειδιά, Αθήνα: ΥΠΕΠΘ Πανεπιστήμιο Αθηνών

Elliott, D. (1994). Disability and the media: The ethics of the matter. In J. A. Nelson (Ed.), *The disabled, the media, and the information age* (pp. 73-79). Westport, CT: Greenwood Press.

Ζώνιου- Σιδέρη, Α., (2011). *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους*. Αθήνα: εκδ. Πεδίο.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου Ευ., Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α., (2012) *Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική Κριτική προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Πεδίο

Gilman, S. L. (1985). *Difference and pathology: Stereotypes of sexuality, race, and madness* (pp. 16-21). Ithaca, NY: Cornell University Press.

Giroux, H. A. (1994a). Insurgent multiculturalism and the promise of pedagogy. *Multiculturalism: A critical reader*, 325-343.

Giroux, H. A. (1994b). Animating youth: The Disneyfication of children's culture. *Socialist Review-San Francisco-*, 24, 23-23.

Goffman, E., (2001), *Στίγμα: σημειώσεις για τη διαχείριση της φθαρμένης ταυτότητας.*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα.

Goodley D., (2017) *Disability Studies. An interdisciplinary introduction* (2nd ed.), Los Angeles, New York : Sage

Harriger J., Serier, K. N., Luedke, M., Robertson, S., Bojorquez, A., (2018) Appearance-related themes in children's animated movies released between 2004 and 2016: A content analysis, *Body Image Volume 26*, 78-82

<https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2018.06.004>

Höijer, B., (2011) Social representations theory: A new theory for media research. *Nordicom Review* 32(2): 3–16

Ιωσηφίδης, Θ. (2008). Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες.

Joshua, E., & Schillmeier, M., (2010). Introduction. In E., Joshua, & M. Schillmeier (Eds.), *Disability in German literature, film, and theater*. Edinburgh German year book (4) (pp.1–13). Rochester, New York: Camden House.

Junior, N., & Schipper, J., (2013). Disability studies and the bible. In S. L. McKenzie & J., Kaltner (Eds.), *New meanings for ancient texts: recent approaches to biblical criticisms and their applications* (pp.21–37).Westminster: John Knox Press.

Κετογλίδου, Δ., (2009). Σύγχρονη πραγματικότητα: το παιδί και η συμβίωση του με τα οπτικοακουστικά μέσα. Ο ρόλος των γονέων Στο Στ. Γρόσδος, Ευ. Κανταρτζή, Β. Πλιόγκου (επιμ.), *Πανελλήνιο Συνέδριο: Παιδί και οπτικοακουστικά μέσα επικοινωνίας*, 21- 22 Νοεμβρίου 2009, (σσ58-65), Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών Α.Π.Θ.

Kirkpatrick, S. R. (2009), The Disney-fication of disability: the perpetuations of Hollywood stereotypes of disability in Disney animated films, (Master's degree thesis), University of Akron, Retrieved from [https:// etd.ohiolink.edu/ !etd.send_file?accession=akron1248051363&disposition=inline](https://etd.ohiolink.edu/!etd.send_file?accession=akron1248051363&disposition=inline)

Κλίνης, Γ. (2017). 3D Animation με τη χρήση της πλατφόρμας MUVIZU. Διαθέσιμο στο: <https://apothesis.lib.teicrete.gr/bitstream/handle/11713/8178/KlinisGeorgios2017.pdf?sequence=1>

Κολτσίδα, Μ. (2018). Ζητήματα ορισμών στις σπουδές για την αναπηρία και στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο. Στο Δ. Γεωργίου, Γ. Μανουσόπουλος, Ι. Φουρίδης, & Σ. Χανδόλιας (επιμ.), *Αυτόνομο σχολείο: μύθοι και πραγματικότητα: Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου*,(σσ. 450-456). Γύθειο: Σύλλογος Εκπαιδευτικών Π.Ε. Λακωνικής.

Ανακτήθηκε: https://www.academia.edu/36573567/%CE%96%CE%B7%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1_%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8E%CE%BD_%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82_%CF%83%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%B4%CE%AD%CF%82_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%AF%CE%B1_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CF%83%CF%84%CE%BF_%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE

[%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C %CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CE%B8%CE %B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C %CF%80%CE%BB%CE%B1%CE%AF%CF %83%CE%B9%CE%BF](#)

Κουρκούτας, Η., (2012). Αναπηρία και ΜΜΕ: Κριτικά σχόλια και προτάσεις. Στο Ν. Τσιτσανούδη - Μαλλίδη (Επμ.), *Η διαχείριση του πόνου στη δημόσια σφαίρα. Από τη νηπιακή ηλικία έως την ενηλικίωση* (σ. 159-176). Αθήνα: Propobos

Κουτάντος Δ.,(2000). Ανάπηροι άνθρωποι ή ανάπηρη κοινωνία; Μια εναλλακτική, ολιστική, οικολογική προσέγγιση, *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*,30:65-85

Kunc, N. (n.d.). The Right to be Disabled. Retrieved November 1, 2004, from <http://www.normemma.com/prntindx.htm#Right%20To%20Be%20Disabled>

Laybourne, K. (1998). *The animation book: a complete guide to animated filmmaking--from flip-books to sound cartoons to 3-D animation*. Three Rivers Press (CA).

Lawson, A., & Fouts, G., (2004). Mental Illness in Disney Animated Films, *Canadian Journal of Psychiatry*, 49, 5, p310-314. 5p. <https://doi.org/10.1177/070674370404900506>

Levers, L., L., (2001). Representations of psychiatric disability in fifty years of Hollywood film: An ethnographic content analysis. *Theory & Science*, 2 (2).

Lippi-Green, R. (2012). *English with an accent: Language, ideology and discrimination in the United States*. Routledge.

Little, G. D. (1986). Handicapped Characters in Children's Literature: Yesterday and Today. *Children's Literature Association Quarterly*, 10(4), 181-184.

Λογαράς, Δ., (2013). *Εργασία-Απασχόληση και Αναπηρία*. Αθήνα: Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.με.Α)

Μακρής, Λ., (2016). Ο ρόλος των ΜΜΕ στην κοινωνική κατασκευή της προκατάληψης: Μια διεπιστημονική ματιά στην ελληνική πραγματικότητα, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Ανακτήθηκε: <https://socadm.duth.gr/wp-content/uploads/2017/12/>

Μακρυγιάννη, Δ.(2004) Εισαγωγή: Το σώμα στην ύστερη νεωτερικότητα. Στο: Μακρυγιάννη, Δ. (2004). *Τα όρια του σώματος: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Νήσος, 11-73.

Maxwell, J. A. (2012). *Qualitative research design: An interactive approach* (Vol. 41). Sagepublications.

Millett, A. (2004). "Other" fish in the sea: "Finding Nemo" as an epic representation of disability, *Disability Studies Quarterly*, 24(1), Retrieved from <http://dsqds.org/article/view/873/1048>

Morris J. (1991) *Pride Against Prejudice*, εκδ. the Women's Press, London.

Moscovici (1988), «Notes towards a description of Social representations», *European Journal of Social Psychology*, τ. 18, 211-250.

Μπογοσιάν Ευ., (2013). Αντιμετώπιση ατόμων με αναπηρία. Ιστορική Αναδρομή *Ελληνική Νοσοκομειακή Οδοντιατρική* 6: 31-36

Μπούρας Ν., (2009). Κοινωνική Διάσταση της Ψυχιατρικής, *Κοινωνία και Ψυχική Υγεία* σσ73-80.

Μυλωνά Ιφ., (2009). Τηλεοπτικά παιδικά προγράμματα: Στερεότυπα του ρόλου των φύλων. Στο Στ. Γρόσδος, Ευ. Κανταρτζή, Β. Πλιόγκου (επιμ.), *Πανελλήνιο Συνέδριο: Παιδί και οπτικοακουστικά μέσα επικοινωνίας*, 21- 22 Νοεμβρίου 2009, (σς 87-98), Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών Α.Π.Θ.

Nelson, J. A. (1994). Broken images: Portrayals of those with disabilities in American media. In J. A. Nelson (Ed.), *The disabled, the media, and the information age* (pp. 1-24). Westport, CT: Greenwood Press

Νικολαΐδης, Μιζαμτσή & Μουρούζης, (2012) *Η Συγκριτική Μελέτη Θεσμικού Πλαισίου για την «Προσβασιμότητα» και τα άτομα με αναπηρία αποτελεί ενότητα εργασίας του Έργου «ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ - ACCESSIBILITY FOR ALL» με διακριτικό τίτλο A4ALL, το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο του Προγράμματος Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας Ελλάδα – Βουλγαρία 2007 – 2013, Άξονας Προτεραιότητας 1: Ποιότητα Ζωής, Θεματική Προτεραιότητα 1.3: Συνεργασία και Δικτύωση για την Υγεία και των θεμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας.*

Νικολάου Σπ., (2015) Τεχνολογία Πολυμέσων. Ενότητα 8: Animation, Έκδοση: 1.0. Κοζάνη, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας

Norden, M., F., (1994). *The cinema of isolation: A history of physical disability in the movies*. New Brunswick, NJ: Rutgers University Press

Norden, M. F. (2013), "You're a surprise from every angle": disability, identity and otherness in *The Hunchback of Notre Dame*, in Cheu, J. (Ed.), *Diversity in Disney films: critical essays on race, ethnicity, gender, sexuality and disability* (pp. 163-178), McFarland & Company Inc., North Carolina

Ντεροπούλου-Ντέρου, Ευ., (2015). Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή. Ενότητα 2 Σύγχρονες ερμηνευτικές προσεγγίσεις της αναπηρίας: η πολυπλοκότητα του ορισμού της αναπηρίας. Αθήνα: Έκδοση: 1.0. Ανακτήθηκε από: <http://opencourses.uoa.gr/courses/ECD1/>.

Oliver, M., (2009). *Αναπηρία και πολιτική* (Γ. Καραγιάννη, επιμ.). Θεσσαλονίκη: εκδ Επίκεντρο Α.Ε.

Oliver, M., (2013). The social model of disability: Thirty years on. *Disability & Society*, 28(7), 1024-1026.

<http://dx.doi.org/10.1080/09687599.2013.818773>

Ομήρου, Ε., (2017). Αναπηρία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, Το παιχνίδι του λόγου και της εξουσίας στη σύγχρονη κυπριακή πραγματικότητα. Λευκωσία: Ψηφίδες της Γνώσης. Ανακτήθηκε από: https://www.ucy.ac.cy/psifides-gnosis/documents/Eleni_Omirou-%CE%915_.pdf

Ο'Toole, M.C. (2004), "Finding Nemo": a great disability movie!, *disability world*, No. 22, Retrieved from http://www.disabilityworld.org/01-03_04/arts/nemo.shtml

Παντελιάδου Σ., (2014). Π2107-Ειδική Αγωγή και αποτελεσματική διδασκαλία. Η έννοια της αναπηρίας. Ιστορικές διαστάσεις. Θεσσαλονίκη: έκδοση 1.0.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS302>

Παπαϊωάννου, Η., (2009). Το παιδί στην εποχή της μαζικής κατανάλωσης εικόνων. Στο Στ. Γρόσδος, Ευ. Κανταρτζή, Β. Πλιόγκου (επιμ.), *Πανελλήνιο Συνέδριο: Παιδί και οπτικοακουστικά μέσα επικοινωνίας*, 21- 22 Νοεμβρίου 2009(σς101-109), Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών Α.Π.Θ.

Παπάνης Ευ., Γιαβρίμης Π., Βίκυ Α., (2009) *Καινοτόμες Προσεγγίσεις στην Ειδική Αγωγή: Εκπαιδευτική έρευνα για τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού*, σ119-130, Αθήνα: Σιδέρης Ι.

Παπαστάμου Στ., & Μαντόγλου Α., (1995) Σύγχρονες Έρευνες στην Κοινωνική Ψυχολογία : Κοινωνικές Αναπαραστάσεις, Σειρά Κοινωνικής Ψυχολογίας, Αθήνα: Οδυσσέας

Piliouras, P., Siakas, S., & Seroglou, F. (2011). Pupils produce their own narratives inspired by the history of science: Animation movies concerning the geocentric–heliocentric debate. *Science & Education*, 20(7-8), 761-795.

Πουλάκης Ν. (2014). Μουσική, τηλεόραση και η «πολιτική» της αισθητικοποίησης Στο Χ. Κωνσταντοπούλου (επιμ.), *Κοινωνικές Αναπαραστάσεις, επικοινωνιακά μέσα και εξουσία*, Συλλογικός Τόμος, (59-69) Αθήνα: Παπαζήση

Renwick, R., Schormans, A., F., Shore, D., (2014). Hollywood Takes on Intellectual/Developmental Disability: Cinematic Representations of Occupational Participation. *OTJR: occupation, participation and health*, 34(1), 20-31. doi:10.3928/15394492-20131118-01

Ρήγα, Α. (1991). Από τις στάσεις στις κοινωνικές αναπαραστάσεις: μια ανασκόπηση της πρόσφατης βιβλιογραφίας. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 80(80), 156-165. doi:http://dx.doi.org/10.12681/grsr.630

Rosenthal R. & Jacobson L., *Pygmalion in the Classroom: Teacher expectation and pupils' intellectual development*, Holt, New York, 1968

Rousseau An., Eggermont St., (2018). Media ideals and early adolescents' body image: Selective avoidance or selective exposure? *Body Image* 26, 50–59 51
<https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2018.06.001>

Rubin, E., & Watson, E. S. (1987). Disability bias in children's literature. *The Lion and the Unicorn*, 11(1), 60-67.

Safran, S. P. (1998). Disability portrayal in film: Reflecting the past, directing the future. *Exceptional Children*, 64(2), 227-238.

Safran, S. P. (2001). Movie images of disability and war: Framing history and political ideology. *Remedial and Special Education*, 22, 223-232

Sammut G. & Howarth C., (2013) Social Representations (prepublication copy) Encyclopedia of Critical Psychology. <http://ecp.blog.yorku.ca/>

Schmiesing, A. (2014). *Disability, Deformity, and Disease in the Grimms' Fairy Tales*. Wayne State University Press.

Schwartz, K., Lutfiyya, Z. M., and Hansen, N. (2013), Dopey's legacy: stereotypical representations of intellectual disability in the classic animated films, in Cheu, J. (Ed.), *Diversity in Disney films: critical essays on race, ethnicity, gender, sexuality and disability* (pp. 179-194), McFarland & Company Inc., North Carolina

Σιάκας, Σ. (2008). ANIMATION με κούκλες, Από την ιδέα στο τελικό μοντάζ. Μπισκότο

Σιάκας, Σ. (2011). *Αξιοποίηση της κινούμενης εικόνας (animation) και της κινηματογραφικής αφήγησης στη διαμόρφωση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού για διδακτικούς/μαθησιακούς στόχους* (Doctoral dissertation, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ). Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών).

Σιάκας, Σ. (2017). Τρισδιάστατος Σχεδιασμός και Animation. Παραδοσιακές Stop Motion Τεχνικές και Τρισδιάστατο Animation σε Η/Υ στο Blender 3d. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 9(5A), 205-214.

Σιάκας, Σ., & Μούρη, Ε. (2016). Μεθοδολογία δημιουργίας ταινιών κινούμενης εικόνας στο μάθημα «κινούμενο σχέδιο» του τμήματος Γραφιστικής του ΤΕΙ της Αθήνας, ενός δημόσιου τριτοβάθμιου εκπαιδευτικού ιδρύματος, με βάση τις αρχές του εποικοδομητισμού. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 6(1A).

Siebers, T. (2001). Disability in theory: from social constructionism to the new realism of the body. *American Library History*, 13(4), 737-754. http://muse.jhu.edu/journals/american_literary_history/v013/13.4siebers.pdf *Ανάκτηση 16/04/15.*

Shapiro, J. P. (1994). *No pity*. New York: Random House.

Soares, T. O. (2017). *Animated films and linguistic stereotypes: A critical discourse analysis of accent use in Disney animated films.*

Solis, S. (2004). The Disabilitymaking Factory: Manufacturing "Differences" through Children's Books. *Disability Studies Quarterly*, 24(1). <http://dsq-sds.org/article/view/851/1026>.

Στάμου, Α., & Τσώτσου, Β. (2019). Γλωσσικά στερεότυπα σε κείμενα μαζικής κουλτούρας για παιδιά: Μια διαχρονική ανάλυση των γλωσσικών κωδίκων σε ταινίες κινουμένων σχεδίων της Disney. *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, 12, 95-133. doi:<http://dx.doi.org/10.12681/jret.18411>

Stamou, A. G., Maroniti, K. S., & Dinas, K. D. (2012, January). Representing "traditional" and "progressive" women in Greek television: The role of "feminine"/"masculine" speech styles in the mediation of gender identity construction. In *Women's Studies International Forum* (Vol. 35, No. 1, pp. 38-52). Pergamon.

Stephens J. (1992), *Language and Ideology in Children's Fiction*. London & New York: Longman.

Susman, J. (1994). Disability, stigma and deviance. *Social Science and Medicine*, 38, 15-22.

Sfakianou-Bealby M., (2008). Από τον Οιδίποδα στον Ήφαιστο: Αναπηρία. Η πραγματικότητα πίσω από τον μύθο. Στο Διεθνές Συνέδριο της Μ.Κ.Ο. Δράσεις Αλληλεγγύης στη Μεσόγειο και τα Βαλκάνια, *Τα Άτομα με ειδικές Ανάγκες κατά την Αρχαία Περίοδο*, 10-11 Οκτωβρίου. Θάσος, 2008.

Stamou, A. G. et al (2008) Constructing an identity of able-bodiedness: Discourses of disability by primary school children, in Ross, A. & Cunningham, P. (eds.) *Reflecting on Identities: Research, Practice and Innovation*. London: CiCe, pp. 643 – 652

Στασινός Δ., (1991). *Η ειδική εκπαίδευση στην Ελλάδα: αντιλήψεις, θεσμοί και πρακτικές: Κράτος και ιδιωτική πρωτοβουλία(1906-1989)* εκδ. Gutenberg, σ16

Strasburger, VC & Wilson, BJ, & Jordan, AB (2009). *Children, Adolescents, and the Media, Second Edition*. California: SAGE Publications

The Representation and Portrayal of People with Disabilities in Irish Broadcasting <http://nda.ie/nda-files/BCI-NDA-Report-on-Representation-and-Portrayal-of-People-with-Disabilities-in-Irish-Broadcasting.pdf>

Thomas, C., (2004). Rescuing a social relational understanding of disability. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 6(1), pp.22–36. DOI:<http://doi.org/10.1080/15017410409512637>

Thomas, C., (2004). How is disability understood? An examination sociological approaches, *Disability & Society*, 19:6,569-583, DOI: 10.1080/0968759042000252506

Thomas, D. & Woods H. (2008), *Νοητική Καθυστέρηση. Θεωρία και Πράξη*. (επιμ. Ζώνιου- Σιδέρη Α., Ντεροπούλου- Ντέρου Ε., μτφρ. Λυμπεροπούλου Χ.), εκδ. Τόπος, Αθήνα.

Τσιγγίδου, Σ., Τακουλίδου, Μ., Βλαχοπούλου Α., (2014). Η τεχνική stop motion animation στο νηπιαγωγείο: μια πρόταση συνεργασίας νηπίων με διαφορετική μητρική γλώσσα. Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη διδακτική πράξη: 3ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο Ημαθίας, Πρακτικά, 441-451.

UNESCO, 2006. Convention on the Rights of Persons with Disabilities, <http://www.un.org/disabilities/default.asp?navid=15&pid=150>

Waldschmind An., (2018). Disability–Culture–Society: Strengths and weaknesses of a cultural model of dis/ability. *Alter* 12(2):65-78
<https://doi.org/10.1016/j.alter.2018.04.003>

Williams E., (2015). Stuttering in Film Media- Investigation of a Stereotype, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 193, 337
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.03.310>

Χαραλαμπάκης, Χ., (2015). Η Εξουσία της Γλώσσας και η Γλώσσα της Εξουσίας. Γλωσσολογία/Glossologia 23, 3-12 Ανακτήθηκε από: <http://glossologia.phil.uoa.gr/sites/default/filew/1.Charalambakis.pdf>

Χαντζή, Α., & Hewstine, M., (1999). Γνωστικά μοντέλα αλλαγής στερεότυπων: ο ρόλος της τυπικότητας των υποδειγμάτων. *Ψυχολογία*, 6(2), σ.213-220

Zhanng, L., & Haller B., (2013). Consuming Image: How Mass Media Impact the Identity of People with Disabilities *Journal Communication Quarterly* 61(3), pp 319-334 <https://doi.org/10.1080/01463373.2013.776988>

Zola, I., K., (1982). Introduction. In I. K. Zola (Ed.), *Ordinary lives: Voices of disability and disease* (pp. 11-14). Cambridge: Apple-wood Books.

Βίντεο

Άρθουρ :<https://www.youtube.com/watch?v=GEib8nz5hAE&t=427s>

Γούνι το Αρκουδάκι: https://www.youtube.com/watch?v=z_9SFFic7xAhttps://www.youtube.com/watch?v=Uv0pinfsF64

CaptainHook (ο Τζέικ και οι πειρατές στη χώρα του ποτέ): <https://www.youtube.com/watch?v=RaoNK9TPDDw>

Μικρή Γιατρός:<https://www.youtube.com/watch?v=VoVPJw25kMI&t=59s>

Μπόμπ ο Σφουγκαράκης και Αστερίας: <https://www.youtube.com/watch?v=75WzSOevGk&t=75s>

Sesame Street: meet Julia <https://www.youtube.com/watch?v=dKCdV20zLMs>

Quasimodo- the hunchback of notre dame <https://www.youtube.com/watch?v=ZxFD7Tk8Kps>

Pablo:When food collides<https://www.youtube.com/watch?v=A2gDLAJ8eO4>

FindngNemo:<https://www.youtube.com/watch?v=IVBZsKkymKs>

Shrek- Gingerbreadman: <https://www.youtube.com/watch?v=mFl8nzZuExE>

Team Supreme: <https://www.youtube.com/watch?v=R-R3CX5BhoM>

Χάντι:<https://www.youtube.com/watch?v=hzWPyLOg5W4>

<https://www.youtube.com/watch?v=1kitpqMa15U&t=293shttps://www.youtube.com/watch?v=6dIlSGfugAs>

<https://www.youtube.com/watch?v=A1gMxFVJwMM>

<https://www.youtube.com/watch?v=1lVN8DXZZ7E>

Η Χιονάτη και οι Επτά Νάνοι: <https://www.youtube.com/watch?v=k7t0BQXW8Oo>